

Tribuna

David Bueno i Torrens. Professor i investigador de genètica i divulgador de la ciència

Adolescents transformadors

Un dels aspectes que afavoreixen el desenvolupament personal, social i econòmic és el coneixement. Des de fa anys, les institucions europees estan impulsant la creació d'una societat del coneixement, que generi i posi a disposició de tothom el coneixement científic, tecnològic i humanista com a eines transformadores, i no només com una simple acumulació de dades –que és més propi de la societat de la informació–. Un dels instruments clau per aconseguir aquesta fita transformadora és que els ciutadans tinguin l'oportunitat de generar i compartir coneixement, a través del qual se sentin empoderats a resoldre les seves necessitats. Fa uns dies vaig conèixer un projecte innovador en aquest sentit el resultat del qual vaig trobar sorprenent i esperançador.

PER ASSOLIR LA MÀXIMA EFECTIVITAT cal començar a furnir la societat del coneixement amb els infants i els adolescents, atès que són molt més permeables als canvis i les innovacions. A més, ells bastiran la societat del futur. Aquest projecte, fet sota els auspicis d'IrsiCaixa dins el programa XploreHealth –que apropa la recerca biomèdi-

ca als estudiants de secundària–, va proposar als estudiants de quinze centres una llista de temes. N'havien de triar un i, després d'analitzar-lo i establir un procés dinàmic de participació i debat, havien de proposar eines que ajudessin a resoldre'l. Es van constituir en una societat del coneixement transformadora.

D'ENTRE TOTS ELS TEMES PROPOSATS, que incloïen la sida, l'ús de fàrmacs i tecnologia per millorar les capacitats del cervell o la polèmica sobre les vacunes o l'homeopatia, entre altres, van triar, sorprenentment, l'estrès i la depressió com un dels problemes a solucionar en el seu entorn. És impactant que diversos centenars d'adoles-

cents que es troben en un moment tan important de la seva vida escullin precisament aquest tema. Per molt que socialment el vulguem amagar, ells ho tenen clar: l'estrès i la depressió formen part de la seva vida individual o col·lectiva. Però el més important i esperançador penso que és, i això va en línia amb la societat del coneixement, que no es conformen i que si en tenen l'oportunitat aporten eines transformadores.

AQUEST PROJECTE VA CLOURE amb un interessant decàleg amb recomanacions per millorar el benestar emocional als centres educatius. Aspectes com el treball per competències i projectes, els horaris, la necessitat de zones de descans allunyades del soroll i d'espais a l'aire lliure, o promoure el respecte, la confiança, l'equitat i l'acompanyament entre el professorat, l'alumnat, les famílies i l'entorn, hi tenen un paper destacat. Tanmateix, més enllà d'aquest decàleg, penso que el més important és la manera com els adolescents són capaços de generar i gestionar el coneixement transformador, si en tenen l'oportunitat i troben l'ambient adequat.

“És important com els adolescents són capaços de generar i gestionar el coneixement